

Kansainvälinen teatteri-instituutti ITI

Esittävien taiteiden maailmanjärjestö

Maailman teatteripäivän julistus 27.3.2026

Julistuksen kirjoittaja: Willem DAFOE

Yhdysvaltalainen näyttelijä, taiteellinen johtaja

Alkuperäiskieli englanti, käänös TINFO

Maailman teatteripäivän julistus 2026 kirjoittanut Willem DAFOE

Olen näyttelijä, joka on tullut tunnetuksi lähinnä elokuvista. Silti juureni ovat syvällä teatterissa. Kuuluin vuosina 1977–2003 The Wooster Group -nimiseen teatteriryhmään, joka esiintyi New Yorkin The Performing Garagessa ja ympäri maailmaa. Olen myös työskennellyt Richard Foremanin, Robert Wilsonin ja Romeo Castelluccin kanssa. Nykyään olen Venetsian teatteriennäköalain taiteellinen johtaja. Tämä työtehtävä, maailman tapahtumat ja kaipuuni teatterityöhön ovat vahvistaneet uskoani teatterin ainutlaatuisen myönteiseen voimaan ja tärkeyteen.

Newyorkilaisen teatteriryhmämme The Wooster Groupin alkuajat olivat vaatimattomat, ja toisinaan esityksiimme tuli vain kourallinen yleisöä. Olimme sopineet, että jos katsojia olisi vähemmän kuin esiintyjä, peruisimme esityksen. Emme kuitenkaan koskaan tehneet niin. Moni meistä ei ollut saanut alan koulutusta, vaan tulimme eri aloilta yhteen tekemään teatteria. "The show must go on" ei varsinaisesti ollut mantramme, mutta siitä huolimatta koimme velvollisuudeksemme pitää kiinni kohtaamisistamme yleisön kanssa.

Usein harjoittelimme päivät ja esitimme keskeneräistä materiaalia iltaisin. Käytimme joskus vuosia jonkin uuden esityksen kehittämiseen samalla, kun tienasimme elantomme esittämällä vanhempaa tuotantoamme kierteilla. Vaikka vuosia kestävä uuden esityksen työstäminen tuntui minusta usein pitkävetiseltä, keskeneräisen materiaalin näyttäminen katsojille oli aina jännittävää siitä huolimatta, että yleisön pieni koko kertoi kaiken siitä, kuinka paljon tekemisemme ketään kiinnosti. Tämä kuitenkin sai minut tajuamaan, että katsojien määrästä riippumatta juuri he antoivat todistajina teatterille sen merkityksen ja hengen.

Kuten peliluolista tuttu kyltti sanoo: *vain osallistumalla voit voittaa*. Jaettu, reaaliajassa tapahtuva taidekokemus – sovitettu ja suunniteltu, mutta aina ainutlaatuinen – on teatterin kiistaton vahvuus. Teatteri auttaa meitä ymmärtämään itseämme sekä maailmaa ympärillämme, eikä tämä ole koskaan ollut sosiaalisesti ja poliittisesti niin yhtä tärkeää kuin juuri nyt.

Virtahepo olohuoneessa ovat uudet teknologiat ja sosiaalinen media, jotka lupaavat yhdistää ihmiskunnan, mutta näyttäisivät pikemminkin siilouttaneen ja eristäneen meidät toisistamme. Vaikka en käytä sosiaalista mediaa, olen tietokoneellani päivittäin: olen jopa googlannut itseni sekä hyödyntänyt tekoälyä tiedonhaussa. Pitäisi kuitenkin olla sokea ollakseen näkemättä, miten inhimilliset siteet ovat vaarassa korvautua suhteilla teknologisiin laitteisiin. Vaikka jotkin teknologiat voivatkin palvella meitä hyvin, on syvenevä ongelma siinä, ettemme tunne toista, jonka kanssa viestimme. Tällöin olemme tekemisissä totuuden ja todellisuuden kriisiytymisen kanssa. Vaikka internet voi kannustaa kysymysten

esittämiseen, tavoittaa se hyvin harvoin sellaisen ihmeen tunteen, jonka teatteri on omiaan tuottamaan. Ihmeen, joka perustuu huomioimiseen, sitoutuneisuuteen ja spontaaniin yhteisöllisyyteen kehässä, jossa kaikki osapuolet ovat läsnä ja yhteydessä toisiinsa.

Näyttelijänä ja teatterintekijänä uskon teatterin voimaan. Maailmassa, josta on tulossa yhä jakautuneempi, kontrolloivampi ja väkivaltaisempi, on meidän haasteemme teatterintekijöinä välttää teatterin turmeltuminen pelkäksi ajatukset muualle vieväksi kaupalliseksi viihteeksi tai kuivaksi perinteitä vaalivaksi instituutioksi. Sen sijaan meidän on vahvistettava teatterin kykyä yhdistää ihmisiä, yhteisöjä ja kulttuureja – ja ennen kaikkea kysyä, minne olemme matkalla...

Parhaimmillaan teatteri haastaa ajatteluamme ja kannustaa kuvittelemaan suuntia, joita kohti haluaisimme pyrkiä.

Olemme sosiaalisia eläimiä, ja meidät on suunniteltu elämään osallisena maailman kanssa. Jokainen aistimme tarjoaa meille mahdollisuuden kohtaamiin ja paremman itseyttämyksen saavuttamiseen. Teatteri voi kokonaisvaltaisuudellaan – tarinoiden, estetiikan, kielen, liikkeen ja lavastuksen kautta – saada meidät näkemään millainen maailmamme oli, on, ja millainen se voisi olla.

Willem Dafoe

Willem Dafoe, Venetsian biennaalin teatterijaoston taiteellinen johtaja, oli yksi the Wooster Groupin perustajajäseniä. New Yorkin The Performing Garagesta (1977–2004) ponnistanut ryhmä kehitti omintakeisen lähestymistavan avant-garde-teatteriin. Myöhemmin Dafoe on tehnyt yhteistyötä Bob Wilsonin, Marina Abramovicin, Richard Foremanin and Romeo Castelluccin kanssa. 1980-luvun alkupuolella hän aloitti myös työskentelyn elokuvien parissa, ansaiten kansainvälistä tunnustusta monipuolisuudestaan niin itsenäisissä kuin valtavirran tuotannoissa. Dafoe on nelinkertainen Oscar-ehdokas, ja hänet palkittiin vuonna 2018 Venetsian elokuvafestivaalien parhaan miesnäyttelijän Coppa Volpi -palkinnolla. Dafoen omistautuneisuus teatterille muovaa yhä hänen taiteellista visiotaan sekä lähestymistään näyttelijäntyöhön.

